

Alsang – for livets skyld

I juli 1940 blev der indledt en række fællessangstævner i Nordjylland. Arrangementerne blev efter nordisk forbillede kaldt alsang, og der gik ikke længe, før alsangen spredte sig. Den 1. september 1940 kulminerede det med alsangstævner over hele landet med flere hundrede tusinde deltagere. Senere i september nåede alsangen også til Ærø.

Anledningen var naturligvis, at Danmark var blevet besat af tyskerne. Ordene var det eneste tilbageværende våben, og danskerne sang, og det følte værdifuldt i en svær tid. Den ydre fjende skabte et fællesskab, som samlede sig om de fælles værdier, og hvor kan man tydeligere finde disse fælles værdier end i den danske sangskat?

Generelt kan man ikke sammenligne corona-nedlukningen med krigstiden; men på et enkelt punkt er der alligevel en fællesnævner: usikkerheden. Usikkerheden om fremtiden, og om familie og venners, ja hele samfundets situation og vilkår. I den første og særligt usikre tid under corona-nedlukningen blev sangskatten fundet frem og flittigt brugt sammen med Phillip Faber, der i radio og fjernsyn skabte sammenhold midt i isolationen. Vi befandt os hver for sig, men var sammen om noget vigtigt! Den forrige udgave af Højskolesangbogen, hvis næste udgave allerede på det tidspunkt var på trapperne, røg til tops på bestsellerlisterne. Alle ville have del i fællesskabet her og nu. Alle ville have del i sangskatten!

Her på Ærø har vi haft alsang i flere år. Lillian Havlygaard har hver måned sørget for, at der var alsang med brunch i Ærøskøbing, men i den uge, vi nu er på vej ud af, har Danmark haft national alsangs-uge. Målet var at hylde friheden, demokratiet og styrke medborgerskabet landet over. Det skulle have fundet sted i maj 2020 som en markering af 75-året for Danmarks befrielse, men corona-situationen satte en stopper for planerne. Nu blev det i stedet i uge 35, hvor også Ærø har været aktiv med to arrangementer.

Mandag eftermiddag og aften sang ærøboerne nye og gamle sange fra den nye Højskolesangbog på Søbygaard. Det var svært at forudse, hvor stor eller lille tilslutningen ville være, men med gennemsnitligt 30-40 syngende i salen gennem fem timer må det siges, at ærøboerne tog alsangen til sig. Onsdag aften var turen kommet til præstegårdshaven i Marstal, og også her var der stor interesse. De ca. 50 glade sangere, lod sig kun standse af mørket, som gjorde det umuligt at læse teksten i Højskolesangbøgerne.

I årevis har jeg holdt sangaftener og -eftermiddage på højskoler, i beboerhuse, på plejehjem og hvor der ellers var mulighed for at synge sammen. Nogle gange har der været en vis indledende tilbageholdenhed, men som regel er der hurtigt gået hul på bylden. Ønskerne er væltet ud, og alle har fået en oplevelse af et særligt fællesskab. Hvorfor? Fordi sangen forener, den giver den syngende forsamling fælles puls og hjerteslag. Sangen føles rar, giver velvære og frigiver endorfiner i hjernen. Endorfinerne kan ganske vist også fremkaldes af sportslige udfoldelser eller af god, mørk chokolade, men takket være sang kan signalstoffer som serotonin og dopamin samtidig hæve vores humør og energiniveau. Sangen sætter ekstra gang i hormonet oxytocin, som skaber tillid og knytter bånd mellem mennesker. I sidste ende bliver vi gladere og kommer lidt tættere på hinanden.

Vores sangskat er altså ikke bare værdifuld i form af tekster og melodier. Den er også værdifuld, når den udfoldes i fællesskabet. I Tyskland bruger man ligefrem fællessang som en del af behandlingen på visse sygehuse og i sorggrupper. Det gælder om at høre til, blive en del af fællesskabet, gøre noget godt for sig selv og de andre. Det handler om sammenhold og sundhed.

Derfor: Syng! For livets skyld!